

'Plumada kırmızı yaprak lekeleri – ülkemizde tehlikeli bir hastalık'

Автор(и): проф. Мария Боровинова

Дата: 29.05.2022 Брой: 5/2022

Erik ağacı, tüm meyve türleri gibi, meyve verimini ciddi şekilde azaltarak ve meyve üretiminin kalitesini bozarak önemli zarara neden olan bir dizi virüs, bakteri ve mantarın konukçusudur. Mantar hastalıkları arasında erken kahverengi çürüklük ve kırmızı yaprak lekeleri önemli zararlara yol açar.

Ülkemizde hastalık, eriğin yetiştirildiği tüm bölgelerde yaygındır ve her yıl duyarlı çeşitlere zarar verir.

İlk olarak, yapraklarda soluk yeşil lekeler belirir, daha sonra bu lekeler soluk sarıya dönüşür, yuvarlak şekilli ve 0,5 ila 2,5 cm çapındadır. Sonrasında, lekeler turuncu-kırmızı bir renk alır. Lekelerin dokuları, sağlıklı kısımların dokularından oldukça kalındır. Lekeler, yaprak ayasının üst yüzeyinde hafifçe çöktür. Yüksek derecede duyarlı

çeşitlerde, yaprak yüzeyinin dörtte üçü lekelerle kaplanabilir. Şiddetli lekelenen yapraklar tüp şeklinde kıvrılır ve erken dökülür. Şiddetli etkilenmiş ağaçlardan gelen meyveler küçük ve tatsızdır ve erken yaprak döken ağaçlar soğuk bir kış sırasında donabilir.

Hastalığın etmeni, *Phyllachoraceae* familyasından, *Polystigma* cinsine ait *Polystigma rubrum* /Pers./ De *Candolle* mantarıdır. Mantar, enfekte olmuş yapraklarda kışı geçirir, burada ilkbaharda askus ve askospor içeren peritesyumlar oluşur. Askosporlar genellikle ana erik çeşitlerinin çiçeklenme dönemi civarında olgunlaşır. Sporlar yaklaşık iki aylık bir süre boyunca salınır. Enfekte yapraklar nemlendiğinde fruktifikasyon yapılarından atılırlar ve genç yapraklara ulaştıklarında enfeksiyona neden olurlar. Hastalığın semptomları yaklaşık 30-40 gün sonra ortaya çıkar. Hastalığın gelişimi için uygun koşullar, 10 ila 26°C sıcaklıklarda ve nem varlığında oluşur; bu nem sadece askosporların salınması için değil, aynı zamanda yapraklara ulaştıklarında çimlenmeleri için de gereklidir.

Mücadele

Kültürel Önlemler

Dökülen yaprakların sürülerek kışlayan inokulumun yok edilmesi ve azaltılması.

Dökülen yapraklara boraks – %1'lik çözelti ile ilaçlama yapılması, bu uygulama askus ve askospor oluşumunu engeller.

Kimyasal Mücadele

Yaprakları enfeksiyondan korumak için, çiçeklenme sırasında ve sonrasındaki yağışlara, kışlayan enfeksiyonun seviyesine ve yetiştirilen çeşitlerin duyarlılığına bağlı olarak 2 veya 3 ilaçlama yapılır. İlk ilaçlama çiçeklenmenin sonunda veya hemen sonrasında yapılır. İkinci ilaçlama genellikle 10-14 günlük bir aralıktan sonra uygulanır. Üçüncü bir ilaçlama sadece çiçeklenme sonrası sık sağanak yağışların olduğu yıllarda yapılır. İlaçlama sistemik ve temas etkili fungusitlerle yapılır.

Hastalığa nispeten daha dayanıklı çeşitlerin dikilmesi

Ülkemizde yetiştirilen erik çeşitleri arasında hastalığa yüksek derecede duyarlı olanlar Kyustendil Mavi Eriği, Anna Späth, Kraliçe Victoria, Gabrovka; Yeşil Kiraz Erikleri (Reine Claude) arasında ise en duyarlı olanı Büyük Yeşil Reine Claude'dır. *Daha az duyarlı olanlar* ise Sofia 2, Ashatan, Giley ve Stanley'dir.

Yetiştiriciler için önemli olan, kırmızı yaprak lekesine karşı yapılacak ilk ilaçlamanın, erik testereli arısı larvalarına karşı yapılan ilaçlama ile birleştirilebileceğini bilmektir.